

F O A I E

центръ

МИШТЕ, ШИМЪ ШИ ЛИТЕРАТУРЪ.

№. 2.

Luni, 10. Januarie.

1844.

IOAN CRISTIAN ENGEA.

(Брмаре)

Маї дпколо пѣтъръм дпкъ зрѣтоа-
реле ісвоаръ че авъ Енгел ла тѣпъ:

20. Дп мемоаръле лѣи Нік. Раіхнер
ізрісконесѣм ші копте палатін дпмърѣтеск
тпнърпте лѣтпнеще ла 1603 дп Франкфурт
се афлъ десѣтъ ші о скъртъ дескрпере а
фантелор лѣи Міхаїѣ витеазл Домпъл Ро-
тѣніеі фѣкътъ де Балтазар Валтер, каре
токта дп злеле лѣи Міхаїѣ петрекъсе дп
Търговпще. Шп есемплар латпнеск дпн кар-
теа ачеаста се афлъ депѣс дп вѣблотека
граф-Сеченпалъ, кареа акѣм е націоналъ.

21. Іоан Саверт дп шірпле сале тран-
сілване тпнърпте ла а. 1785 пе дпсеампъ
впеле скрпште ші апѣме зпъл аалѣ Іоан
Сомнер дпн Пірна, каре фѣсесе професор
дп слѣжба лѣи Іаков Ераклід ші ла апъл
1568 аѣ скрпс Elegiae de clade Moldavica
№. 15. Тот Сомнер аѣ скрпс ші віада
лѣи Іаков деспотъл Молдавіеі. Історісіреа
лѣи Сомнер есте іntересавтъ.

22. Треі кърці але лѣи Антоніе М.
Гратіан скрпсе деспре Іоан Ераклід деспотъ-
тъл ші деспре Іоан Дідаскалъл фрателе
лѣи Іоан. Картеа е тпнърптъ дп Варша-
віа ла а. 1759 дѣпъ зп манъскрппт дпн вѣ-

блотека Залѣсчпалъ. Авкторъл кърцілор
зіче де сіне, къ і с'аѣ дпгъшплат а фѣ
фадъ ші а ведеа лѣкрѣрпле пе каре леаѣ
скрпс. Ачест скрпторіѣ дпкъ аре даге
вѣпншоаре дпн Молдавіа.

Ла Нрпї 23, 24, 25 чптеазл Енгел ші-
ще кърці полонеші пѣ де маре іntерес.

26. Е дпсемплатъ географіа Мол-
давіеі скрпс де Сівпипъл Георгіе Реі-
счерсдорф. Чеса маї веке едіціе аї ачестеі
кърці есте дела 1541 Віена.

27. Ла історікъл Мартпн Г. Бовачпч
се афлъ ретпнърптъ о адѣпътъръ де даге
латпнеші клесе дпн Трансілваніа, Молда-
віа ші Валахіа де Алтоніе Верантіе Сі-
венпчеанъл дпн Далмадіа. Авкторъл аѣ де-
скрпс рѣсвоіѣл лѣи Солеіман дпн контра лѣи
Іоан Заполіа ші дпн контра лѣи Петрѣ До-
мпълѣи Молдавіеі.

28. Дп magazпнъл зпгъреск том f а.
1781 се афлъ о дісертаціе вѣпъ деспре
марка Шъреі ромъне скрпс де прео-
тъл съсеск Іоан Саверт. Чел маї веіѣ
тпнаріѣ кѣноскът ал марчеі ромъне се ве-
де дп печетеа пѣсъ пе о дппломъ дагъ
де Домпъл Іоан Міхаїл (Мірчеа?) лѣкѣ-
торілор Чпснъдіеі де лѣпгъ Сівпїѣ ла 1418.

29. Дескрпереа історіко-фпзпко-топо-
графікъл а Валахіеі австріаче фѣкътъ де зп

medik de nație grek anume Mixail Șendoc, кареле аѣ фост маї дитѣѣ medik de касѣ ал ценералѣѣ Steinvillе токма пе кѣнд Австриачїѣ кѣпринсесерѣ Валахїа мїкѣ (1718), їар дѣпѣ моартеа ценералѣѣ медїкѣл меарсе ла Бѣкѣреци мї скѣпѣ пе принцѣл Маѣрокордат де о воалѣ греа, дѣсѣ дѣпѣ ачееа аместекѣндѣсе дѣ интрице политїче фѣ сїліт а о лѣа ла фѣгѣ. Картеа лѣї Șendoc еші маї дитѣї ла Венециа лѣтїнеце 1724.

30. Инпрерѣл колонел Шванц де Springfeld, каре пѣлѣѣ дитѣритѣрїле дела Мѣнкач, фѣкѣ фортѣреада дела Алѣа Каролина (Бѣлград) мї дескїсе дрѣмѣл пе ла Тѣрѣл рошѣ, дѣкѣ пеаѣ лѣсат кѣтеѣѣ дѣсетпѣрї ѣѣне цеографїче дїн Цара ротѣнеажѣ.

31, 32, 33, 34, 35 сѣлѣт пѣмаї ѣѣкѣдї тѣрѣнте каре пот интереса (анѣме челе скрїсе де Ынѣрїї дїн Moldavia) пе їсто-рїчїї де месерїе, їар пѣ пе ѣн пѣѣлїк четїторїѣ де о фобїе га а поастрѣ.

36. Есте дѣсетажѣт ценеалоѣїа лѣї Нїколае Олаћ (Ротѣѣл), каре фѣсесе архїепископ романо-католїа дѣн Ынѣрїа, дар се трѣѣа дїн фамїліе де а принцїлор Цѣрїеї ротѣнеаїї. Ачестѣѣ ценеалоѣїе се а-флѣ скрїсѣ дѣн колектанеле лѣї Карол Вагнер тїпѣрїте латїнеце ла Ыѣда 1778.

37. Есте о зарте класїкѣ, а кѣрїеї тїтлѣ дѣл семѣлѣм дѣн лїмѣѣ орїѣналѣ: „Osservazioni steriche naturali e politiche intorno la Valachia et Moldavia. Napoli 1788 presso Gaetano Raimondi дѣн 8-ав пе 323 фече. Авѣторѣл кѣрѣїеї е фостѣл к. в. консѣл дѣн Бѣкѣреци Стефан Игнатїе Раїчевїч ѣн раѣѣл пѣскѣт, каре петрѣкѣ дѣн Ротѣнїа дела 1782—1787. Картеа а-

честа аѣ лѣдїт о маре лѣтїнѣл дѣнѣре Ыѣропелї дѣн прїѣнѣа прїнцїпателор.

38. Ачелаш Раїчевїч аѣеа мї ѣн маѣскрїпт де їсторїе тїтѣлат: Breviario cronologico delli Principi di Valachia, dedicat prinцѣлї Алесандрѣ Ипсїлантї. Ен-гел се фолосї мї де ачест їсѣор.

39. Епїстолѣ кѣтрѣ DDнїї авѣторї аї жѣрналѣлї де Bouillon аѣѣпра ѣнїеї кѣрѣдї тїтѣлате: Histoire dela Moldavie et dela Valachie — a Vienne chez Trattner 1779. Аїчї есте фортѣкатѣ картѣа лѣї Карра ѣнїшор.

40. Ла епїстола де сѣс с'аѣ фѣѣѣт ѣн рѣспѣнс тїпѣрїт дѣн Варшава францозе-ѣе 1779.

41. Ысторїа Дачїеї трансалпїне — тїпѣрїтѣ ла Виена 1781 мї 1782 де кѣ-посѣѣтѣл Сѣлдер, каре преѣлѣм ѣїне шїм п'аѣ авѣт нїчї о атраѣере кѣтрѣ Ротѣнїї. Че е дресѣт Сѣлдер дѣкѣ аѣ стѣт дѣн ко-мѣнїкаѣїе лїтерарѣ кѣ мѣлѣдї ѣѣрѣадї дїн Молдаѣо-Ротѣнїа мї се крѣде, кѣ ел авѣ дѣнїнѣтеа са мї маѣскрїптеле а лѣї Мїрон мї а лѣї Грѣчал.

Дателе пѣсе ла Нрїї 42, 43, 44, 45, 46 сѣлѣт маї кѣ сеамѣ маѣскрїпте де каре Енгал преа пѣдїн с'аѣ пѣѣѣт фолосї, кѣм де алї П. Бенкнер, де ѣн маѣскрїпт а вестїтѣлїї їсторїк арѣделеан Фелмер, де скрїптеле лѣї Фїлстїх дїн Брашов.

47. Аратѣ лѣї Енгал D. Мариенѣѣрг дела Брашов, кѣ с'ар афла ѣн маѣскрїпт ротѣнїеск кѣпрїнѣеторїѣ де їсторїа деспре чеа дїнтѣїе ѣенїре а Романилор мї деспре дѣнтѣеїереѣа дѣмнїлор ротѣ-не, скрїсѣ де ѣн пѣпѣмїт, пе кареа Сасїї ла 1727 о траѣѣсерѣ пѣмѣеце. Ної де мї кѣноаѣем ачест маѣскрїпт пѣмаї дѣн

екстракт, ам пътеа зиче тотъш, къ п'аре врежн пред деосевит.

48. Асемenea манъскриптѣл латин титѣлат: „Лѣтъріреа къторва артиколѣ историчѣ прѣвѣторѣ ла стареа ши исторіа Ромънілор“ лѣкрат, пѣ се шиe de чине (парени-се къ де зп Сас літерат); пѣ é de mare фолос.

49. Марк Фронізе преот съсеск ла Брашов не ла 1713 фѣкѣсе зп епітала-тіон латінеск къ прѣлежѣл дѣспрѣчѣнеі лѣі Георгіе Каптакъзін принцѣл Цѣреі ромъне ла 8. Martie 1689.

50. Се ворѣще де зп манъскрипт ал зпѣі Andreiș Гѣнеш, дѣ акѣрѣі зрѣт п'аѣ пѣтѣт да нічѣ Енгел нічѣ алцѣі.

51. Вестігѣл Köleseri скрісесе зпѣі преа възѣт medik din Anglia анѣме Woodward шиі пѣсесе кътева дѣтревѣрѣ прѣвѣтоаре ла лѣкѣиторѣі дін провинціоара Валес дѣн Anglia, де карѣі шім, къ сѣлт рѣ-мѣшице де а Românilor веки ши акѣрор лімѣз се спѣне къ ар семѣла фоарте мѣлт къ а Ромънілор дін Dacia. Маре пагѣзѣ къ пѣ се афлѣ ка ачел Woodward съ фіе дат лѣі Köleseri врежн рѣспѣне дѣн прѣ-вінда Ромънілор ши а Валесіенілор дін Anglia, дар ши маі mare пагѣзѣ, къ дін Ромъніі чеі вогацѣі де асѣзѣі пѣ с'аѣ афлат пѣпѣ акѣм нічѣ зпѣл, каре съ фіе петре-кѣт чева маі мѣлт дѣн Anglia ши анѣме дѣн Валес кѣар дѣн интересѣл оріцінеі, а исторіеі ши а літератѣреі націоале ромъне.

52. А пошѣ съсеск Г. Сотерізе зп коментарѣі фѣрѣ интерес.

53. Аратѣ зп манъскрипт зпѣреск: Descrierea Moldaviei, кътрѣ Voda Маѣ-рокордат.

54. Нѣмѣще Енгел манъскриптѣл хро-

пичей лѣі Г. Шінкаі дѣн 3 томѣрѣі фоліо, не каре зиче къ леаѣ възѣт ла 1800 дѣн Маіѣ ла Мѣрѣшѣванархелѣі ши адаогѣ къ о парте дін дателе лѣі Шінкаі с'ар афла тіпѣрѣте дѣн Memoriae populorum а лѣі Stritter.

55. Віне исторікѣл молдав Мірон Ко-стін, каре фѣсесе логофѣт ал Moldaviei не ла сѣзрѣшѣтѣл веакѣлѣ ал 17леа; ма-нъскриптѣл дѣшѣ аре датѣл дела 1708. Ен-гел възѣ исторіа лѣі Мірон ла Блаж дѣн Ізніе 1800 ши пѣрпнтеле Самѣл Клаін дѣн скрісе маі тѣрѣіѣ, къ ачелаш манъскрипт дела Блаж ар кѣпрінде исторіа нѣмаі пѣ-пѣ ла 1595. Рѣпосатѣл епіскоп греко-зніт Самѣл Вѣлкан дѣнкѣ авѣсе не Мірон дѣн алт манъскрипт, дін каре дѣнсѣ ліпсіа капете маі мѣлте. Кѣноскѣт есте, къ Каптемір нѣмі не Мірон исторікѣл чел маі зп дін кѣцѣі аѣ Молдовенѣі. (Domnilor, скоатецѣі ши не Мірон ла лѣмініѣ!) Енгел ніжлочи ла епіскопѣл Іоан Бов дѣн Блаж, ка съ і се факѣ о версіе латінѣ дін исто-рѣа лѣі Мірон.

56. Петрѣ Бод попѣ калвіно-рефор-мат дін Ігіѣз дѣн Ardeal скрісесе латіне-ще исторіа Ромънілор трансїлванѣі. Ачест манъскрипт дѣн възѣ Енгел ла Аїзд дѣн бібліотека колецѣлѣі реформат ши'а афлѣ вреднік де а vedea лѣміна. Оаре се маі пѣстреазѣ? —

57. Се спѣне къ зп француз І. Бар-рет ар фі тіпѣрѣт дѣнкѣ ла а. 1620 ла Паріс „Исторіа тѣрѣзѣрѣлор дін Мол-давѣа.

58. Се зиче (дѣпѣ Haner in adversa-riis de scriptoribus rerum Hungar T. II. f. 6) къ зп Lotaringian де фамиліе зпѣз анѣме Jorrecourt ар фі скріс лѣтінеще:

„Relație de дптѣмплѣріе Молдавіеі дела а. 1602 пѣпъ ла 1617.“

59. Ън компілатор Pulusius Levinus аѣ дат о дескриере а Трансилваніеі, Молдавіеі ші а Валахіеі ла Франкофѣрт 1594 дп 4-о.

60. Ачі се дпсвашпѣ о хартъ а Молдовеі дела 1797 кѣ титѣлѣ греческ.

Пѣнтѣріе 61, 62, 63, 64 пѣ кѣпрінд чева интересант.

65. Се чітеше дела Шлецер о скрісоаре а професорѣлѣ Лахман дпн Ст. Петерсѣбург традѣсѣ дпн лімба сведікѣ ла 1773. Ачешаш кѣпрінде о дескриере маі вѣртос а Бесаравіеі, дпн кареа Енгел пѣ фаче ѣн естракт интересант.

66. Есте панедіріка прінцѣлѣ Іоан Ал. Іпсіланті тпнѣрпѣ ла Ліпсіа 1781 пѣ 91 феде гречеше ші латпнеше лѣкратѣ де грекѣл Манасіс Елеадіс ші плпнѣ де ліпѣшірі гроасе. Дпнре алтеле азкторѣл дедѣсе фаміліа лѣ Іпсіланті дела дпнѣраціі Компені; де ші е цпѣт, кѣ чел маі векіѣ кѣпоскѣт стрѣѣшп ал фаміліеі Іпсілантіане фѣсесе кожокаріѣ де кѣрте ла поарта тѣрчешкѣ.

57. Спектаторѣл де Норд че ешпѣ францоеше пѣ ла 1801 дп Дек. фаче лѣтмеі де цпѣре, кѣ ла Бѣкѣреціі Ромѣніі се францоешек ші кѣ дпсѣшп прінцѣл Мѣрѣзі ар фі авѣт ѣн едѣкатор францоѣ. Ачешеша пѣ ла 1801. —

68. Дѣпѣ історікѣл Гевхарді се дпсвашпѣ, кѣ ѣн консіларіѣ апѣтме Стек ар фі черчетат ѣрме де сѣверанітатеа Полоніеі асѣпра Молдавіеі. Хала 1779. Черчетаре дешартѣ пѣнтрѣ о сѣверанітате дп тоатѣ прівпнда апѣсѣ. —

69. Се дескрпѣ кѣтева меснеде де вані

прівітоаре ла Молдаво-Ромѣніа, дпнре каре зна е ші дела Міхаі 1600.

70. Енгел чітеазѣ ѣн манѣскрпнт іптересант скріс ла а. 1785 ші кѣпрпнзеторіѣ де фоарте тѣлте прівіледіѣрі ші хрісоаве (domnești) сѣпѣтоаре пѣнтрѣ дпнадііле фѣкѣте пѣнтрѣоаселор тѣпѣстірі дпн Бѣковіна; ші фпндкѣ ачелеа хрісоаве с'аѣ дат прпн деосевіціі Domni, поате орі чпне сокоті, кѣт кѣдпг даѣ еле історіеі. —

71. Се зпче, кѣ с'ар афла о хартѣ церманѣ іптересантѣ а ачештор Цѣрі дпн зілеле лѣ Міхаіл вітеазѣл тпнѣрпѣ доар ла 1595 дп Франкофѣрт. Веке дешѣл.

72. Дпн бпбліотека графілор Сечені се афлѣ ѣн манѣскрпнт фоарте рар ші спнѣлар скріс дпн лімба церманѣ веке авѣа дпцелешкѣ, каре дескрпешантеле челе тіране але лѣ Дракѣла Водѣ пѣ ла а. 1456. Енгел креше, кѣ ачешт манѣскрпнт, каре кѣпрінде пѣмаі 5 1/4 фоі с'аѣ фѣкѣт дпн зілеле краіѣлѣ Матіас Корвінѣс кам пѣ ла а. 1477, кѣнд Дракѣла апѣкѣ а дѣа оарѣ ла тропѣл Ромѣніеі.

73. Ні се фаче кѣпоскѣтѣ о кѣртпчікѣ іарѣшп фоарте рарѣ ші іптересантѣ скоасѣ тот дпн бпбліотека Сеченіанѣ ші тптелатѣ: „Адевѣрата дескрпере а рѣсвоіѣлѣ пѣ каре л'аѣ пѣртат воіводѣл Ромѣніеі „Ізон“ кѣ Тѣрчіі,“ скрісѣ впне маі дпнѣтѣѣ де ѣн повіа полон ші тпнѣрпѣ ла а. 1575 дп лімба полоанѣ ла Краковіа, дѣпѣ ачеша традѣсѣ впне дпн пѣтешеше ші тпнѣрпѣ ла а. 1576.

74. Дпн картеа ѣрпѣтоаре; Тѣркѣл Нікітос, адекѣ дешпре кѣтропіреа імперіѣлѣ отешан ші дешпре порочіта пѣртаре а рѣсвоіѣлѣ дпн контра Тѣрчілор, треі сѣатѣрі, (Lazari Soranci, Achilles Tarducci)

et Anonymi) Франкофурт 1601 дп 8-ав^т се афль кѣте чева ши деспре Молдавіа ши Ровѣнія.

75. Есте о карте зпгзрѣаскъ къ къп-търї пентрѣ рѣсвоаїеле ши вїрїнгделе лѣї Матиас Корвін (анѣте ши ла Молдавіа), гїпгьрїтъ дп Клѣж ла 1577 дп 4-о.

(Ва зрѣма.)

ШКОАЛЕЛЕ НОАСТРЕ ДИН ЪНГАРИА.

Ах!... Ве тѣлт тот дореам, ка съ скрїѣ чева деспре шкоалеле ноастре, ши акѣм товѣма, дпї къпѣтаїѣ ши време. Мѣлді де тѣлте гѣндѣрї сѣлт дп прївїнда шкоалелор, чї еѣ зеѣ о съ въ скрїѣ адевърѣл Домнілор; къ рѣндѣїалъ, ка ла шкоалеле ноастре, доарѣ нїчї дп Хеврїде нѣ се а-фль — ши чїне вреа съ фїе даскъл, дп дара поастрѣ съ вїпѣ. Леафѣ саѣ платѣ, нѣ преа тѣлтѣ авем; дарѣ о шѣпкѣм, ка ши де поманѣ. Ної къ поїї, саѣ де вое, саѣ де невое, ши маї алес акѣма, сѣптем зпїдї ла олаатѣ, ши мерѣе кѣлтѣра, ка ши ракъл кънд дпоатѣ. Дестѣл къ ла тѣлді дїнтре пої, нѣ леплаче старѣа ноа-стрѣ, ши ачеїа сѣлт де чеї кроїдї къ лі-тератѣра, кѣрора ле жоакъ дп крїерї тот ачеїа, кѣм ши кѣм съ пѣпѣ пре рѣшѣн дп нїчоаре. Сърактѣ Бакѣс! Еѣ къ попа ши къ кїнезѣ трѣїм вїне ши чеїмї насѣ тїе де літератѣра кѣїва — чїне нѣ вреа съ дпведе де вое, аѣ доарѣ еѣ сѣї фак сїлѣ? Ачеаста ар фї дппротїва даторїеї тѣле. Вої, карїї въ остеницї зїоа ши поа-птеа, ши перїдї дп гѣндѣрї, фѣрѣ ка съ пѣтедї чева іспрѣвї, нѣ шїдї, кѣм съ въ пѣртадї къ лѣтеа. Атѣда ані сѣлт, де-

кънд. етаѣ еѣ некїнтїт дп стацїа тѣа, дп каре тїмп, алтѣл с'аѣ пѣтѣт ши дп зече локѣрї тѣта; ши пентрѣ че еѣ нѣ? Пентрѣ-къ тѣ порт дѣпѣ пофта ши дра-гостѣа пѣвлїкѣлї, зїче Бакѣс сѣрактѣ: а-пої чеїмї насѣ тїе, къ нѣ ам копїї ла шкоалѣ, дакъ попа ши кїнезѣ нѣ тѣ пѣ-раште! Попа пострѣ вїне штїе,*) къ Ро-мѣпѣл кънд дпвадѣ, нѣї маї дѣ „адѣѣ“ — ши сѣл цїпѣ Dzeѣ, къ, декънд аѣ къ-пѣтат сѣ фїе ши локал дїректор, аѣ рѣмас ши копїї маї тодї дела шкоалѣ.

Аѣ нѣ штїдї вої дпделенцїлор дп-вѣдеторї, къ Ромѣпѣл пострѣ, аре кѣте треї порѣдї, доаѣ треї оїце, зп вїделан ши кѣтева гѣскѣде, ши де ар авѣа чїпчї копїї, тодї дп сѣлт де лїпсѣ; апої чел че аре нѣмаї зпѣл, кѣм поате сѣл деа ла шкоалѣ? Маї вѣзѣрос дпї дѣ леафа дпдоїтѣ, декѣт сѣл пѣкъжаскъ чїнева къ шкоала. Фрацїлор! Грїжїдї пентрѣ вої ши пентрѣ фамиліа воастрѣ, къ пентрѣ літератѣрѣ, дпкъ нѣ кѣпѣтѣ времеа; къ пѣпѣ вецї зѣмѣла дп тот апѣл дїн сат дп сат, нѣ вецї фолосї нїчї вѣѣ нїчї неамѣ-лѣї. Ведѣдї попа пострѣ кѣм се поартѣ, къ ел катѣт тот дѣнѣ фолосѣл сѣѣ, ши дрепт аре, къ че леафѣ траѣе ел дела шкоалѣ калокал-дїректор, ши пентрѣ че сѣ се сѣѣдеаскъ ел къ оаменїї; кѣчї кънд ва маї фї врео вїзїтацїе, ел тот рѣмѣне лопѣ, ши нѣмаї еѣ сїпгѣр даѣ де нѣнасте. Шїдї дп вїзїтацїа треќѣтѣ, че о нѣтем нѣтї револѣцїа школелор, кѣм аѣ дптре-ват маї мареле іпспектор дп тот локѣл пре оаменї, къ дпдестѣлацїї сѣлт къ пої. Съ не пѣртѣм дарѣ, дѣпѣ воеа оаменїлор,

*) Нѣ тодї преоїїї крѣд аша, нѣ.

ка съ пѣ зикъ ей, кѣнд вор маї фї вреодатъ дитревадї, къ пѣ се дндестълеазъ къ пої. Акѣм аѣ венїт времеа, ка съ жѣкъм ларга — апої де лїтератѣрѣ маї грїжаскъ Херкълес. Ънде ещї Несторовїч! Кѣ де лїтератѣра поастрѣ пре нїмене пѣл доаре. Дела тоартеа та пѣпѣ астѣзї стаѣ шкоалеле дн прѣпѣдїре шї дн апѣл 1840 дѣндѣсе жалѣ ла маї дпалтѣл лок, се лѣпѣдѣ дїп слѣжѣ адмїнїстраторѣл чел денеш шї се ашезї инспектор статорнїк; — апої къ венїреа лѣ дн визїтаціе, атѣца даскълї се касїрѣрѣ, атѣца се мѣтарѣ шї атѣца іарѣ се педепсїрѣ дн фелѣрї де кїпѣрї. Поате фї къ даскълїї сѣнт вїна прѣпѣдїрїї шкоалелор! Кѣнд ар фї фост ача-ста даторїа поастрѣ, шї ам фї фост дннѣтернїчїдї де зндена, ка съ пѣнем шкоалеле дн старе, атѣчї пѣ ам фї авѣт маре лїнсѣ де инспектор. Шкоале вїне организате, леафѣ маї възѣ, днвѣцеторї харнїчї, шї маї днтѣї дїректор не треѣже, къ адмїнїстраціа чеа лѣпѣ, пѣ е алтѣ Домнїлор, декѣт кїпѣл дѣрѣнѣнѣрїї шкоалелор шї а дренѣлї национал (къ фїе чїне, дакъ шїе гласѣл Домнїлї, поате даскъл съ фїе), апої атѣчї афарѣ дїнтре пої, тодї кѣдї сѣнт пехарнїчї де слѣжѣва ачеаста.

Фѣндѣсѣл национал шї колецїл днвѣцетореск, пентрѣ че скоп дарѣ сѣнт, дакъ націа се орѣще къ днвѣцеторї пехарнїчї, шї дакъ дренѣл ачелора, карїї сѣаѣ гѣгїт пентрѣ слѣжѣва ачеаста пѣ се пѣзеще. Націа, аѣ алѣтѣгїт зн маре фѣндѣс, пентрѣ а еї сѣдѣршїт. Націа, дн тот апѣл жертѣще о маре сѣтѣ ла ачел фѣндѣс. Дела націе се пѣтеск професорїї, знде се гѣтеск днвѣцеторїї шї дїректорїї, карїї адмїнїстреазѣ дїстрїктѣрїле. Націа, маї пѣтеше о задар-

нїкъ леафѣ шї днвѣцеторїлор сѣї, шї маї пре зртѣ трекѣрт 30 апї дела регѣлациа шкоалелор, шї націа къ нїмїк пѣ се фоло-сеще. Че фолос къ сѣнт шкоалеле, дакъ пѣ афлѣм дої саѣ треї ла о комѣнїтате, карїї съ шїе четї шї скрїа? Дн дїстрїктѣл Тїмїнорїї, де дої шї де маї мѣлцї апї, зпїї днвѣцеторї пѣ шїаѣ кѣпѣтат лефеле лор шї трѣеск маї тоцї арѣнд къ пѣзѣл, шї атѣца фїнд еї пѣ кѣтеазѣ нїчї зпѣл съ се жѣлѣтаскъ асѣпра лѣ... Трѣлторїле маї еасѣ кѣнд шї кѣнд дїп комнїца са; дарѣ аче та челе маї мѣлте шкоале дїп дїстрїктѣл сѣѣ, нїчї одатѣ пѣ леаѣ възѣт. Еѣ шїе зп даскъл дела Бенчек, къ аѣеа о сѣнт алѣѣ шї о цїнеа сарпа къ ел дн шкоалѣ (1832). Ачентї днвѣцеторїаѣ дат зп маре капїтал (каре къ їнтересѣл пѣпѣ акѣма сѣе ла 70,000 де флорїнцї) ла фѣндѣсѣл пентрѣ пензіе шї акѣма сокотѣала сѣаѣ фѣкѣт ка къ ванї ротѣнѣщї съ се пензіонезе днвѣцеторїї сѣрѣщї дїп Срем, карїї нїчї 1/4 ка ачентїа пѣ аѣ дат шї вор съ се факѣ къ еї тоцї товарѣшнї ла пензіе. Рѣвѣдїцї дарѣ фрацїлор, къ къ рѣвѣдареа днвїнѣщї тоате пѣпѣ вѣщї аѣеа шї вої зп дїректор ротѣнѣсск! Ажѣтїмї Дмне, съ маї вѣд шї еѣ одатѣ дн дїстрїктѣл меѣ зп дїректор де рѣмнїи, къ де 9 апї сѣѣ адмїнїстраціе сѣрѣваскъ шї се мѣкѣрїрѣ пѣрѣцїї дн шкоалѣ шї се мѣнѣїарѣ подеелеле де плоае.

Ної днкъ сѣнтем тот дн пѣдежде, кѣтѣк инспекторѣл чел поѣ ва аѣеа атѣлтарѣвнѣ, де а пѣле шкоалеле дн старе маї възѣ шї къ чїпстеа поастрѣ чеа кѣзѣтѣ о ва рѣдїка — шї атѣчї вом кѣпоаще, кѣкъ даторїнѣцї ачѣїа пентрѣ лѣмїнареа челор 3 пѣамѣрї, каре татѣл патрїеї і леаѣ днкрѣдїнѣат, се сѣрѣзеще а фаче къ аде-

вѣрат din destѣл — атѣнчї даръ vom фї
лѣї datorї маї мѣлт ка лѣї Nestorovich.

Прїметѣе фѣръ съпѣраре Domnѣле Ре-
дактор, шї пѣне ачестеа дн фоаеа Do-
mnїеї тале.*)

Дат дн Логож, дн 24. Окт. 1843.

G. Ch.,

Днвѣцеторїс націонал дн
дїстр. Карансешълї.

ЧЕРШТОАРЕА.

Ваї че таре осїндіре! тоатъ зїоа ам змѣлат,
Пе злїцъ шї не дрѣтѣрї, шї нїмїк п'ам адѣнат.
Фрїг, рѣдаре, днжѣраре... іатъ че ам дождїтї!
Гласъ я гѣра теа се стїнѣ... нїчоареле мї аѣ
слѣвїт.

Тїкѣлоасъ оменїре, тїкѣлоасъ вїацъ, ваї!

Дѣтнезѣле, кѣм о стѣнкъ 'н ал теѣ лок тѣ рѣ
зїдеаї!

Сѣлт дн лѣте, сѣлт кѣ зтѣрѣ шї кѣ сѣлет
сїмїтор;

Еї вїне! дар рара зїлеї де че'нї е фок арѣтор.
Тоатъ зїоа чер поманъ, мїлѣ, дндѣраре... дар.
Тотѣл пїн де лашїтате; орї че фак е дндар!
Мїна теа трѣтѣрѣтоаре о 'нїнд пе ла трекѣторї.
Коконїцъ... — стрїг, — сѣ дѣче! кокоане!.. не
дрѣтѣл лор.

Вара, еарпа, прїтѣвара, кѣ элементеле тѣ лѣнт:
Адѣпост днї сѣлт нѣреїї де не злїде маї мѣлт.
Лѣтеа нѣ е пентрѣ мїне, декѣт кїн м' зп еад
кѣтпїлт,

Шї пѣдѣдеа 'мї есте вечнїк зп demon пеледїїт!

Ла о поартъ 'мї опреск кѣрѣл, а вр'зпїї арістократ,
Прївеск тот че дѣме аколо 'н ачел таре мѣлт палат:
Оглїнзї, стѣфе азрїге, мїї де ровї се днвѣртеск,
Карїї дн алор ровїе тїранїеа прїїтеск,

*) Іатъ кѣ ле трекѣрїм дн фѣїе, дар респон-
за лїгатеа пентрѣ адѣвѣрѣл челор че скрїї,
рѣтѣне аспїра Дтале. Red.

Кадреле стрѣлчїтоаре, а лѣї пас аѣ томенїт,
Че ѣ ла сѣд ла порд маї дѣлче, ел dorїnd аѣ
довждїтї.

Анд веселе кончерте дн палате сѣс сѣнїнд,
Пе ла фереїї се аратъ, кїпѣрї феїе кїнд шї кїнд.
Кѣ че окїѣ пїн де зрїе порѣческ а нѣ алѣнга,
Ачѣїї повїлї оаменї мїндрї, кїнд ла поартъ
врем' а ста!

Ваї! оаре дакѣ трѣфанїї, н' ар маї фї 'нтре тѣ-
рїторї,

Кѣм ар фї лѣтеа ачестеа, оарї маї фї-реар чер-
шїторї?

Ачѣїї оаменї кѣрор соарта вечнїк парѣ але зїмбї,
Че депрїншї ла рѣтате, кред кѣ черѣл тѣ зїдї,
Кѣ дѣржїм мѣлт маї сѣнїтъ, пѣлѣ кїнд вор
ексїста,

Кѣ зп рол че н' оменїре днїлѣазъ кїнд а вреа!

Соареле кѣ алїї рaze, ваї! се дѣче спрѣ асфїндїт,
Дѣпъ ел терѣе шї зїоа, вїне поантеа днсѣршїт.
Бнде м' афлѣ? днкѣ 'н дрѣтѣрї! шї вордѣїл шї
ам зїгат!

Тревѣї сѣ тѣ 'нторк: копїї орї фї пїлїганд пе-
'нчетат!

Кѣ че ор сѣ се мїлїгѣе ачѣї дої невіноварїї,
Че 'їам лѣсат дїмїнеаца дн мїї лакрѣмї дн-
пїлїтатї?

Бѣлѣ пїлїне, алѣл хайлѣ, ор сѣ'мї чеарѣ, — 'н-
кїпѣсеск —

Кѣ зп глас че шїе а спарѣ рѣрѣкїїл ачест пѣ-
теск!

Шї еѣ, ваї! ксар еѣ флѣмїндѣ сѣлт, кѣ нїне
нѣ'мї аѣ дат,

Нїчї о нїкѣрѣ де анѣ, ва нїчї нѣ м'аѣ аскѣлат!

Дѣтнезѣле! бнде тѣ афлї? дн че лок аскѣнс тѣ
шезї?

М'аї зїдїт, маї лѣсат лѣтеї прадѣ шї те десѣтѣзїї,

Де слѣвїреа че тот омѣл аѣ депрїнс'дїї адрѣса?

Бнде ѣ а та дндѣраре пентрѣ мїнѣ зїдїреа та?

Че'дї грешѣе зп ом каре де алт ом е днпїлат?

Саѣ ла стрѣшоенїї грешале аї тѣ гѣст де рѣсѣннат?

Чела.. ѣ взи, ізвїт де тїне, тї даї соартъ д' авѣїїї

Пе трон азрїг ел шедѣ!.. дар поате кѣ тѣ нѣ шїї.

Де зрїсїте, саѣ де оаменї че се поартъ пре пѣшїлт?

Де грешеск, о Doamne! еартѣ днкрѣнтатѣл мѣѣ
кѣвїлт.

Тъ 'н тот локъл, дн тот паеъл пѣтрѣнзі тѣ афл
ші domnezі,

Дн мѣ форте нецѣсте оамені те респектез.
Тъ ещѣ дрепт, тѣ нѣ іаі мѣгъ ка міністрі че іаі пѣс
Пре пѣтжнт, съ прелѣдеъ пѣтереаді чеа маі
пресъс. —

Дар позіціеа дн каре астьзі ам ажъс съ фѣй,
Мъ адъче ла 'ндоеалъ вѣжд съ крѣз къ тѣ ещѣ нѣй.
Дак' аі меі пѣрнці — дн гроапъ — авѣцѣ нѣ
'ші аѣ лѣсат,

Дакъ дѣп' ата порѣнкъ сѣпт zidit гол десвратат.
Чел пѣцпн пѣдълѣрѣ сдравенѣ де че н' ам дн грѣ-
нѣл шѣй,

Ка прѣа еде съ'мѣ скотъ храна пѣтрѣн траѣв кѣп-
нлѣт ші греѣ?

Содѣл каре ла дѣрере ѣмѣ ера пѣртані орѣкжнѣ,
— Де ші кѣ асть месеріе — ерѣ л'ам пѣс еѣ дн
моржнт.

Ам рѣтас сѣгѣрѣ лѣтеі дѣтре оамені петілонѣ.
Мъ дѣк: Доамнѣ аратъ'мѣ каса ші копѣі маі воіоні!
Чіне ціе! поате моартеа.. о отрѣвѣтор пренъс!
Ініма'мѣ свѣкпеле сѣпте.. аре зн авѣс несъс...

Дѣтѣперекѣла де поапте не пѣтжнт акѣт domneа
Кжнд ші кжнд лѣміна лѣнеі де дѣпъ порѣ'ла спѣрѣеа,
Тоатъ пѣсѣрѣа 'н кѣвѣнзі с' афла, дѣлче кончерта;
Бѣхпѣца н' а чершѣгоареі бордеіѣ мізер шѣера.
'а а еѣ глас ера тот жале.. дѣефѣршѣт поаштеа
трекѣ,

Кѣ а еѣ фѣрѣі ші 'нтѣперек, зѣ лѣмѣнѣ се фѣкѣ,
Нѣзгарѣла сандалѣ 'нгалѣдъ, се порнеце не огор,
Натѣра ѣшѣ еа дѣоіре, мѣнкѣ отѣл пѣрѣтор:
Ла прѣжнз соареле венѣсѣ; d'одатъ саѣ арѣтат,
Дн бордеіѣла чершѣгоареі ешнд прѣотѣ 'нвратат.
Дѣпѣ дѣнъсѣла адѣі доі оамені о парадѣ 'нфѣдоша,
Адѣі доі дѣнѣ дѣпшѣі, іатѣ, зн секрѣі таре пѣрѣа.
Чершѣгоареа сѣнѣчѣсѣ кѣтрѣ гроапъ се дѣчеа,
Кѣ а еѣ фѣі кареі гѣсѣсѣ морѣі де фоаме 'н сар'
ачеа.

Спектакола се дѣсѣсѣ дн онѣ тѣлѣ департѣ акѣт,
Ші а чершѣгоареі разѣ се грекѣсѣ ка зн фѣт.

L. Сіов.

АПОЛОГІА КЪИМЕЛЪІ.

Кѣимеле аре тоате дѣсѣшѣрѣле зѣві
от сѣпѣторѣ; кжнд дн протѣвѣ отѣлѣі
дн деовѣще 'і мѣсѣск дѣсѣшѣрѣле челе по-
віле а кѣимелѣі. Новѣ нѣ се паре къ ре-
кѣпошѣнда есте о віртѣте; кжнд еа нѣ 'і
алѣт дѣкѣт о даторіе; ачеастѣ даторіе
есте кѣимелѣі дѣвѣскѣтѣ. Кѣимеле нѣ кѣ-
воапте кѣвѣнтѣла віртѣте: ачѣеа че поі чѣп-
стѣма прѣп асѣмене тітѣл, ші дѣспре каре
не мѣрѣт ка де зн лѣкрѣ рар, есте пѣп-
трѣ кѣимѣ лѣкрѣ фѣреск. Ынде веі гѣсі зн
от, кареле съ нѣ фѣе нѣчѣ одатѣ пѣтѣлѣдѣ-
мѣтор, чѣ пѣрѣрѣа віневоітор? кареле с'ар
лѣпѣда де егѣістѣ пѣпѣ ла градѣл чел
маі пѣтпчос? кареле фѣрѣ интерес съ 'ці
фѣе кредѣпчос пѣпѣ ла моарте, кареле съ
дѣпѣпѣаскѣтѣ орѣ че слѣжѣвѣ фѣрѣ егѣістѣ?
кѣ зн кѣвѣнт, отѣла че зѣтѣ дѣпѣрѣнтареа
ші нѣ 'ші адѣче амѣпте дѣкѣт де вінефа-
черѣле мѣрѣмѣте? Нѣ 'л кѣвѣта, — ачѣаста
ар фѣі дѣпѣлдар. Дар іе орѣ каре кѣимѣ,
че веі дѣпѣлѣмѣ, ші дн мѣнѣтѣл, че ел те
ва лѣа де стѣпѣнѣл сеѣ, веі афла дн ел
тоате ачѣесте дѣсѣшѣрѣі. Ел те ва іѣві фѣ.
рѣ интерес; чеа маі таре порѣчѣре а лѣі
ва фѣі а нѣ се дѣспѣрѣдѣі де тѣне, ші де аі
авѣ а кѣвѣта пѣимѣеа прѣп черпѣторіе, нѣ
пѣтаі къ ел те ва ажѣтора дн ачѣастѣ
треавѣ, дар нѣчѣ те ва пѣрѣсѣі сѣре а зрѣ-
та не зн прѣнѣѣ дн палатѣла сеѣ. Дн
пѣпѣрѣчѣрѣеа та прѣіетѣнѣі тѣі се вор лѣ-
нѣда де тѣне, кѣар ші фѣтѣеа та ва зѣта
жѣрѣтжнтѣл еі; дар кѣимеле тѣѣ ва рѣ-
нѣлѣе тотдѣазна кѣ тѣне, ші ва мѣрѣі ла
пѣчѣареле тале, сеаѣ дакѣ дѣпѣпѣтеа лѣі
веі пѣрѣде дн кѣлѣторіа чеа таре, ел
дѣі ва зрѣта ла лѣкашѣл чел де не зрѣтѣ!
(Фѣілетонѣл Алѣінеі.)